

Målnummer:	Ö150-85	Avdelning:
Domsnummer:	SÖ165-86	
Avgörandedatum:	1986-03-14	
Rubrik:	Bestämmelsen om gemensam besittning i 4 kap 19 § 2 st UB tillämpas inte i förhållande till en tredje man som inte har del i besittningen.	
Lagrum:	4 kap. 19 § 2 st. utsökningbalken (1981:774)	
Rättsfall:	NJA 1984 s. 456	

REFERAT

(jfr 1984 s 456)

Kronofogdemyndigheten i Landskrona distrikt (kronoassistenten Persson) utmätte d 28 sept 1984 bl a ett piano av märket Wilhelm Schimmel för uttagande av UM-Fastighets Aktiebolags fordran på T.W. enligt lagsökningsutslag och slutbevis.

T.W. är sammanboende med A.L. och hennes son T.L..

Över utmätningen anförde L.L. besvär i HovR:n över Skåne och Blekinge. Hon yrkade upphävande av utmätningen av pianot under påstående att hon var ägare till detta.

HovR:n (hovrättslagsmannen Cosmo samt hovrättsråden Lundstedt och Pering, referent) lämnade i beslut d 28 dec 1984 besvären utan bifall.

L.L. anförde besvär och yrkade att utmätningen av pianot skulle hävas.

Bolaget hemställde att HD måtte lämna besvären utan bifall. T.W. medgav bifall till besvären.

Målet avgjordes efter föredragning.

Föredraganden, RevSokr Orremo, hemställde i betänkande, att HD måtte meddela följande beslut: Skäl. Eftersom pianot vid utmätningstillfället var i gäldenärens besittning skall det enligt 4 kap 18 § UB anses tillhöra gäldenären, om det inte framgår att pianot såsom L.L. påstår, tillhör henne. Det åligger L.L. att styrka detta förhållande. Om hon ej lyckas styrka att pianot är hennes, kan rätten, om den finner att hon visat tillräckliga skäl för sitt påstående, med stöd av 4 kap 20 § UB förelägga henne att väcka talan. Såsom HD uttalat i rättsfallen NJA 1983 s 410 I och II bör föreläggande enligt 4 kap 20 § UB inte ges annat än undantagsvis med mindre tredje man visat sannolika skäl för sin rätt.

I målet är upplyst - - - se HD:s beslut - - - inte gjordes vid utmätningstillfället.

L.L:s påstående om att pianot tillhör henne och endast är utlånat stödes av de av henne åberopade handlingarna. Visserligen gjordes, såvitt handlingarna utvisar, vid utmätningstillfället ingen invändning om hennes rätt till pianot men med beaktande av de uppgifter som lämnats om bakgrunden till förvärvet och utlåningen av pianot får L.L. anses ha visat att skäl föreligger att meddela henne föreläggande enligt 4 kap 20 § UB att väcka talan mot UM-Fastighets

Aktiebolag och T.W..

HD:s avgörande. HD ändrar - - - se HD:s beslut - - - talans väckande utgått.

HD (JustR:n Erik Nyman, Vängby, referent, Jermsten och Beckman) fattade följande slutliga beslut:

Skäl. I målet är upplyst att gäldenären, T.W., sammanbor med A.L., som har en son som heter T.L., född 1965.

L.L. har till stöd för sin talan anfört bl a: Ifrågavarande piano köpte hennes far år 1964 och hon erhöll pianot i julgåva samma år. Pianot flyttades år 1979 till hennes egen lägenhet och var kvar i hennes besittning fram till juni 1982 då hon på grund av studier och avsaknad av stadigvarande bostad fick svårigheter att hysa pianot. Hon lånade därför ut det till sitt kusinbarn T.L.. Vid det tillfället upprättades en handling, som visade att pianot tillhörde henne.

L.L. har åberopat dels ett kontrakt d 3 dec 1964 angående avbetalningsköp, enligt vilket "Hallenquist Musikaffärs Eftr", Malmö, till Edvard L försålt ett piano av märket Schimmel 71371, och dels en d 23 juni 1982 daterad samt av L.L. och T.L. undertecknad handling med följande text: "Härmed intygas att detta piano tillhör L.L., Malmö och att T.L. har det på lån en tid framöver".

T.W. har i förklaring medgivit att pianot tillhör L.L. och i övrigt bekräftat hennes uppgifter om anledningen till att pianot befinner sig i T.W:s lägenhet.

UM-Fastighets Aktiebolag har invänt att L.L. inte visat att det utmäta piano tillhör henne samt hänvisat till att någon invändning om att pianot tillhörde annan inte gjordes vid utmätningstillfället.

Pianot var vid utmätningstillfället i T.W:s besittning. Det kan samtidigt ha varit i T.L:s besittning. Enligt 4 kap 19 § 2 st UB gäller, att om gäldenären och annan än dennes make eller sambo har lös egendom i sin gemensamma besittning, egendomen eller andel däri får utmätas endast om det framgår att egendomen eller andelen tillhör gäldenären. Av förarbetena till och ändamålet med denna bestämmelse följer emellertid att den inte skall tillämpas i förhållande till en tredje man som inte har del i besittningen (jfr NJA 1984 s 456 på s 462 och 467). Gör en sådan tredje man gällande bättre rätt till utmätt egendom som finns i gäldenärens besittning, tillämpas i stället 4 kap 18 § 1 st UB, även om gäldenären delar besittningen med annan på det sätt som nyss sagts. Utmätningen av pianot skall därför på talan av L.L. hävas endast om det framgår att det tillhör henne.

L.L:s påstående om att pianot tillhör henne och endast är utlånat vinner ett påtagligt stöd av de av henne åberopade handlingarna. Vid utmätningstillfället gjordes emellertid, såvitt handlingarna utvisar, inte invändning om att pianot tillhörde annan än T.W.. Det åberopade låneavtalet utesluter ej heller att därefter andra överenskommelser träffats beträffande pianot. Det kan därför inte anses med erforderlig klarhet framgå, att pianot tillhör L.L.. Hon har emellertid förebragt sannolika skäl för att så är fallet och skall därför enligt 4 kap 20 § UB meddelas föreläggande att väcka talan i saken mot bolaget och T.W..

HD:s avgörande. HD ändrar på det sätt HovR:ns beslut att L.L. med tillämpning av 4 kap 20 § UB föreläggs att inom en månad från det att HD:s beslut delgavs henne vid Landskrona TR väcka talan i saken mot UM-Fastighets Aktiebolag och T.W. vid äventyr att hon eljest förlorar sin rätt mot utmätningsborgenären, om ej denne inom den angivna tiden väckt talan i saken mot henne. Det utmäta piano får ej utan L.L:s samtycke säljas förrän tvisten blivit slutligt avgjord eller tiden för talans väckande utgått.

JustR Lind var skiljaktig och anförde: Jag biträder vad som anförs i HD:s beslut om att utmätningen kan hävas endast om det framgår att pianot tillhör L.L..

L.L. har till stöd för sitt påstående att pianot tillhör henne åberopat bl a ett i HD ingivet köpekontrakt varav framgår att pianot inköptes av hennes fader år 1964. Anledning saknas att ifrågasätta uppgiften att hon erhöll pianot i gåva av sin fader samma år och att hon hade pianot i sin besittning fram till juni 1982, då det enligt vad handlingarna utvisar flyttades till T.W:s bostad.

Enligt vad T.W. och L.L. gemensamt uppgivit lånade L.L. vid detta tillfälle ut pianot till sitt kusin barn T.L., som bodde hos T.W., eftersom hon då inte längre hade möjlighet att hysa pianot. Uppgiften vinner visst stöd av en i målet företedd handling daterad d 23 juni 1982, enligt vilken T.L. skulle ha "detta piano" till låns.

Det finns ingenting i utredningen som stöder ett antagande att L.L. skulle ha överlåtit sin äganderätt till pianot till T.W. (jfr NJA 1984 s 375). Det får under sådana förhållanden anses framgå att pianot tillhör L.L..

Till följd härav skall utmätningen enligt min mening hävas.

Sökord: Gemensam besittning; Tredje man

Litteratur:
